

ชีวิต ‘นักวิชาการลุยสวน’ ‘สุเมิตรา กูว์โรดม’ ‘อัมเกรตผลไม้’ ช่วยชาติ

“ธาตุอาหารมีความสำคัญกับสิ่งมีชีวิตทุกชนิด ทั้งพืช สัตว์ และคน แม้ว่าจะต้องการวันละนิดเดียว แต่ถ้าขาดหรือได้รับไม่เพียงพอ สิ่งมีชีวิตก็จะมีปัญหา”...เป็นการระบุของ รศ.ดร.สุเมิตรา กูว์โรดม นักวิชาการที่ปัจจุบันมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรของไทยด้วย “ธาตุอาหาร” ซึ่งเรื่องราวของนักวิชาการรายนี้ และรวมถึงเรื่องธาตุอาหารในผลผลิตทางการเกษตร ก็มีแง่มุมน่าสนใจ

ทีม “วิถีชีวิต” มีโอกาสพบกับ รศ.ดร.สุเมิตรา กูว์โรดม ที่ จ.จันทบุรี หนึ่งในพื้นที่ที่บริษัท ผาแดง อินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ผู้ประกอบธุรกิจเหมืองแร่ และโรงถลุงแร่สังกะสี เพื่อผลิตเป็นโลหะสังกะสีแห่งบริสุทธิ์ และโลหะสังกะสีผสม เข้าไปสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาผลผลิตของเกษตรกรผ่านทางนักวิชาการ ซึ่งก็เป็นหนึ่งในโครงการภาคเอกชนที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย ซึ่งมีรากฐานของประเทศคือภาคเกษตรกรรม

รศ.ดร.สุเมิตรา กูว์โรดม ผู้เชี่ยวชาญการวิเคราะห์ดินและพืช จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อายุ 58 ปี เป็นอาจารย์อยู่ที่คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) มาตั้งแต่ปี 2529 ถึงปัจจุบัน เป็นนักวิจัยที่มีผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ “งานวิจัยด้านดินและปุ๋ยในไม้ผล”

นักวิจัยด้านดินและปุ๋ยในไม้ผลท่านนี้ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะเกษตรศาสตร์ สาขาวิชาการเกษตร (เกียรตินิยมอันดับ 1) มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีแห่งเอเชีย และปริญญาเอก สาขาวิชา

รศ.ดร.สุเมิตรา กูว์โรดมกับการวิจัยศึกษามังคุด

สนับสนุน

ก่อนหน้า รศ.ดร.สุเมิตรา ได้รับทุนทำงานวิจัยสาขาความอุดมสมบูรณ์ของดิน และธาตุอาหารพืช ที่มหาวิทยาลัยแห่งรัฐด้านเกษตรศาสตร์และสัตวแพทย์ ที่โคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก เป็นเวลา 15 เดือน

นับว่าเป็น ผู้เชี่ยวชาญพิเศษคนหนึ่งของเมืองไทย ในด้านธาตุอาหารพืช โดยเฉพาะไม้ผล ไม้ยืนต้น การวิเคราะห์ดินและพืชเพื่อเป็นแนวทางในการใส่ปุ๋ย โดยมีประสบการณ์ทั้งการสอนและภาคสนามกว่า 20 ปี และกำลังจะได้อำนาจวิไลงานวิจัยด้านการเกษตรจากธนาคารกรุงเทพในเร็ว ๆ นี้ด้วย

ด้วยความสนใจในเรื่องธาตุอาหารในพืชผลไม้ รศ.ดร.สุเมิตราเล่าว่า เมื่อก่อนทำตำแหน่งธาตุอาหารในข้าว ซึ่งทำเป็นฤดู ๆ ไป แต่จุดเปลี่ยนอยู่ที่การได้ไปประชุมเชิงปฏิบัติการที่ประเทศฟิลิปปินส์ เรื่องการวิเคราะห์ดิน พืช เพื่อใส่ปุ๋ยไม้ผล ซึ่งได้พบกับนักวิจัยผู้บรรยายชาว

เก่งกว่าเกษตรกร!!” อย่างไรก็ตาม งานวิจัยด้านสวนผลไม้ทุกอย่างนั้นเป็นงานที่ต้องใช้เวลาถึงจะตอบได้ว่าสิ่งที่นักวิจัยแนะนำถูกหรือไม่ถูก จึงมักได้รับค่าจ้างมาตามลอคว่าทำสวนเป็นหรือไม่? ซึ่งต่างจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้าว ซึ่งทำกันช่วงสั้น ๆ ผลลัพธ์จะเห็นชัดมากกว่า ส่วนสวนผลไม้มีอายุยาวนานกว่าอายุคนอีก ดังนั้น ทั้งเรื่องการปรับปรุง หรือการเพิ่มเติมธาตุอาหาร จึงเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลา

“ประทับใจกับคำพูดนั้นมาก จึงกลับมาทำงานวิจัยไม้ผล และพยายามนึกถึงคำพูดคำนั้น ตลอดเวลาที่ทำงาน และเข้าใจว่าเหตุที่ชาวบ้านเขื่อนัก

กินอาหารไม่ ได้สนใจ ซึ่งเราก็ไม่โทษ แต่ก็ไม่ได้ทำอะไรอีกปีที่สองเขาก็บอกว่ามาพูดเรื่องเดิม และถามเราว่าอาจารย์ทำสวนเป็นหรือไม่? ที่บ้านอาจารย์มีส่วนหรือไม่? ซึ่งเราก็บอกว่า ไม่มีสวน ทำสวนไม่เป็น แต่การทำงานของเราเหมือนกับ

หมอ ซึ่งเราสามารถวินิจฉัยโรคได้ และรู้ว่าต้องกินยาอะไรโรคถึงหายร่างกายถึงแข็งแรง”

แม้ว่าปีแรกจะไม่ค่อยมีคนเชื่อ แต่ก็มีคนนำไปลองคิด ลองทำ ประกอบกับเกิดเหตุการณ์ปุ๋ยราคาแพง และบริษัทปุ๋ยต่างชาติก็ไม่มีปุ๋ยจะขาย ดังนั้น สยามเป็นผู้ผลิต

ปุ๋ยโลก ก็บอกกับเกษตรกรในปีนั้นว่า การแก้ปัญหาปุ๋ยแพงนั้น คือต้องใส่ปุ๋ยให้ถูก เพื่อผลผลิตจะได้มีประสิทธิภาพ ซึ่งเมื่อทำแล้วได้ผล จึงเริ่มมีคนเชื่อมากขึ้น

“เหตุที่ชาวบ้านชาวสวนไม่เชื่อเราแต่แรก เพราะ 1.ไม่มีความรู้ และ 2.ความรู้เรื่องธาตุอาหารมีจำกัด ที่สำคัญไม่เคยได้เรียนรู้ มีแต่ทำตามที่ทางราชการบอก และทำตาม ๆ กันมา ดังนั้น การให้ความรู้เรื่องธาตุอาหารของเราจึงเป็นการเปลี่ยนใจหน้าการทำสวนไปเลย” ...รศ.ดร.สุเมิตรา

“มีการศึกษามานานกว่า 200 ปีมาแล้ว แตกแยกขยายสาขาออกไปเรื่อย ๆ เพราะอาหารคือสัตว์และพืช เป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องกิน จึงมีการศึกษาต่อเนื่องมาตลอดในทุก ๆ พืชผลที่กินได้”...เป็นอีกคำกล่าวของ รศ.ดร.สุเมิตรา กูว์โรดม ซึ่งก็คงจะท้อตันได้ว่านักวิชาการท่านนี้จะเดินทางศึกษาวิจัยทางด้านนี้ต่อไป...

และก็นำจับตาการพลิกโฉมสวนไม้ผลในอนาคต.

พอออกจากสวนก็มาง่วนอยู่ในห้องแล็บ

วิจัย เพราะนักวิจัยคนนั้นได้รับการยอมรับ”

อย่างไรก็ตาม รศ.ดร.สุเมิตราบอกว่า เมื่อมาลุยงานเรื่องธาตุอาหารในไม้ผลในช่วงแรก ๆ ชาวบ้านก็ไม่ค่อยสนใจนัก ชาวบ้านหรือชาวสวนต้องฟังคำที่คนคิดเดิม ๆ ใส่ปุ๋ยสูตรเดิม ไม่ได้สนใจเรื่องธาตุอาหารอื่น ๆ ที่จะช่วยให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น หรือลดความเสียหายของสวนอันเกิดจากการใส่ปุ๋ยแบบไม่มีประสิทธิภาพ

“ปีแรกเมื่อเริ่มบรรยายเรื่องการใส่ปุ๋ยการใช้ธาตุอาหาร ชาวบ้านก็นั่งฟังไปกินกาแฟไป

สวน ชาวสวนมังคุดหัวก้าวหน้า

จากชาวสวนมังคุดที่จันทบุรีในเรื่องการ “เติมแร่สังกะสี” เพื่อแก้ไขแคระแกร็น เพื่อเพิ่มพัฒนาคุณภาพผลผลิตก็ไม่ค่อยมีเลยที่ถูกใส่จากสวนมีแต่จะได้รับการเชื่อเชิญให้เข้าไปดูสวน ยกตัวอย่างสวนของ สวน บุญญฤทธิ์ ซึ่งเป็นเกษตรกรในเครือข่ายกลุ่มปรับปรุงคุณภาพมังคุดเพื่อการส่งออก เป็นเกษตรกรหัวก้าวหน้าคนหนึ่ง

รศ.ดร.สุเมิตราบอกว่า

สวนของแต่ละคนไม่ใช่จะเข้าไปได้ง่าย ๆ สมัย ๆ ทั้งเหนื่อยทั้งร้อน แดดโดนยุ่งกับอีกต่างหาก แต่ก็ต้องเข้า เพราะในนั้นมีปัญหาที่หากหากปัญหาหนึ่งรอให้ไปวิเคราะห์เพื่อแก้ไข

“คิดว่ามันเป็นปัญหาที่ท้าทายมาก และปีนี้เป็นปีที่ดีของชาวสวน แต่ก็ถือว่า เป็นปีทองของงานวิจัยเลย เพราะอากาศร้อนจัดทำให้เราจะต้องแก้ปัญหาอย่างไรต่อไปในอนาคต”.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากมหาวิทยาลัยรัฐเจอร์ซีย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งนอกจากงานสอนหนังสือแล้ว ปัจจุบัน รศ.ดร.สุเมิตรายังได้ทำงานวิจัยภายใต้ชุดโครงการ “ความต้องการธาตุอาหาร การจัดการธาตุอาหาร และการวิเคราะห์ดินและพืชในสวนมังคุด สวนทุเรียน และสวนสละ” รวมทั้งการแก้ปัญหาเนื้อแก้วและยางไหลในมังคุด การแก้ปัญหาอาการหัวยุบหัวดำในสละโดยการใส่ธาตุอาหารที่เหมาะสม โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยก็ร่วม

“ไม่มีสวน ทำสวนไม่เป็น แต่การทำงานของเราเหมือนกับหมอ ซึ่งเราสามารถวินิจฉัยโรคได้ และรู้ว่าต้องกินยาอะไร...”

ได้หัวหน้าคนหนึ่งชื่อ ชูชาน แซง ซึ่งทำวิจัยเรื่องส้ม นักวิจัยชาวใต้หัวคนนี้เป็นคนบอกชาวสวนส้มว่าทำสวนแบบเดิม ไม่ถูก และบอกวิธีการที่ถูกต้อง ซึ่งชาวสวนส้มก็เชื่อ และเมื่อได้คุยกันก็ได้ถามนักวิจัยคนนั้นว่า “ทำไมคนใต้หัวคนของคุณ?” ซึ่งนักวิจัยคนนั้นตอบมาว่า “เพราะฉัน

เติมสังกะสีพัฒนามังคุด

“มังคุด-ราชินีแห่งผลไม้” ก็เป็นหนึ่งในผลไม้ที่ บริษัท ผาแดง อินดัสทรี ให้การสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพผ่านทางนักวิชาการ ซึ่ง รศ.ดร.สุเมิตราระบุว่า การพัฒนามังคุดมีความสำคัญ เพราะเป็นผลไม้ที่ทุก ๆ คนโดยเฉพาะชาวต่างชาติทั่วโลก รอทาน 1 ปีมีหนเดียว ประเทศไทยประเทศเดียว ปริมาณไม่อันราคาจ่ายเต็มที่ แต่คุณภาพต้องดีตามราคา เป็นโจทย์ใหญ่ของเกษตรกรที่อยากขาย แต่ขายไม่ได้เพราะทำตามเงื่อนไขไม่ได้ เพราะมีเงื่อนไขว่าเสียได้ไม่เกิน 20% แต่ส่วนมากจะเกิน และปีนี้ก็เสียถึง 60% เพราะอากาศร้อนมาก

“ในอดีตเราส่งออกมังคุดในรูปแบบมังคุดแช่แข็ง ซึ่งปีก่อนหน้าโน้นมีออเดอร์มังคุดสดจากญี่ปุ่นถึง 130 ตัน ในราคา กก.ละ 60 บาท (ในประเทศไทยปุ๋ยมังคุดสดผลละ 60 บาท) แต่ปรากฏว่าเสียเยอะ ปีที่แล้วออเดอร์เหลือเพียง 30 ตัน ซึ่งปัญหาใหญ่คือ เนื้อแก้ว ยางไหล ซึ่งเราต้องวิเคราะห์สาเหตุ และค่อย ๆ แก้”

การทำวิจัยเรื่องไม้ผล ทำให้ รศ.ดร.สุเมิตราต้องบุกป่าฝ่าสวนบ่อยครั้ง ซึ่งนับแต่ได้รับการยอมรับ